

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 19^{ΗΣ} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1939

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Σ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ

— — — — —

Ὁ Πρόεδρος ἀνακοινοῖ τὴν δημοσίευσιν τῶν Β. Διαταγμάτων ἐγκρίσεως τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἀκαδημίας περὶ τῆς ἐκλογῆς :

- α) τοῦ κ. Στ. Λυκούδη, ὡς τακτικοῦ μέλους τῆς τάξεως τῶν Θετικῶν ἐπιστημῶν,
- β) τοῦ κ. Γεωργίου Γεωργαλά, ὡς προσέδρου μέλους τῆς τάξεως τῶν Θετικῶν ἐπιστημῶν,
- γ) τοῦ κ. Κ. Ἰσαακίδου, ὡς προσέδρου μέλους τῆς τάξεως τῶν Θετικῶν ἐπιστημῶν, καὶ
- δ) τῶν κ. Π. Πετρίδου, Γ. Στεφανοπούλου καὶ Σ. Τσουρουκτσόγλου, ὡς ἀντεπιστελλόντων μελῶν τῆς τάξεως τῶν Θετικῶν ἐπιστημῶν.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΠΛΗΡΩΣΕΩΣ ΕΔΡΩΝ

Ὁ Πρόεδρος προκηρῦσσει τὴν πλήρωσιν: α) μιᾶς τακτικῆς ἔδρας τῶν Νομικῶν ἐπιστημῶν, καὶ β) μιᾶς τακτικῆς ἔδρας τῶν Ἰατρικῶν ἐπιστημῶν, καὶ ὀρίζει προθεσμίαν ὑποβολῆς ὑποψηφιοτήτων τὴν 19^{ην} Δεκεμβρίου 1939.

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς παρουσιάζει τὰ ἀποσταλέντα πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν νέα βιβλία.

Ὁ Πρόεδρος παρουσιάζει τὰ κάτωθι βιβλία καὶ εἰσηγεῖται περὶ τῆς σπουδαιότητος καὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν :

α) Τὸ δωρηθὲν ὑπὸ τοῦ ἀντιστρατήγου κ. Κ. Πάλλη καὶ τοῦ πρεσβευτοῦ κ. Ἄλ. Πάλλη λεξικὸν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης (Α-Π) συνταχθὲν καὶ γραφὲν ἰδιοχείρως ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου διπύπου των, ἀειμνήστου μεγάλου διδασκάλου τοῦ γένους Κων-

σταντίνου Οικονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, δεῖγμα τῆς μεγάλης πολυμαθείας καὶ τῆς ἀκαταπονήτου φιλεργίας τοῦ ἀνδρός.

β) *Procès-Verbaux du premier Congrès de théologie orthodoxe à Athènes* (29. XI.—6. XII. 1936), Athènes, 1939, 8^{ov}, σ. 540.

Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1936 συνήλθεν εἰς Ἀθήνας τὸ πρῶτον πανορθόδοξον θεολογικὸν συνέδριον, πρωτοβουλία τοῦ συναδέλφου ἐν τῷ πανεπιστημίῳ κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, ὅστις διετέλεσε καὶ πρόεδρος αὐτοῦ. Τοῦ συνεδρίου μετέσχον 39 καθηγηταὶ καὶ ὑφηγηταὶ τῶν ὀρθοδόξων πανεπιστημιακῶν θεολογικῶν σχολῶν Ἀθηνῶν, Βουκουρεστίου, Ἰασιίου, Τσερναουτίου, Βελιγραδίου, Σόφιας, Βαρσοβίας καὶ τοῦ ἐν Παρισίοις ρωσικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας. Τὰ θέματα τὰ ἐξετασθέντα εἰς τὸ συνέδριον ἦσαν πολυποίκιλα, θεωρητικοῦ καὶ πρακτικοῦ περιεχομένου.

Τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα σημεῖα τῶν γενομένων ἀνακοινώσεων εἶναι, ὡς νομίζω, τὰ ἑξῆς:

α'. Ἡ ὀρθόδοξος θεολογία δέον νὰ ἔχη ὡς βάσιν τὴν θεολογίαν τῶν πατέρων, χωρὶς νὰ παραβλέπη τὰ ὑγιᾶ πορίσματα τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης.

β'. Οὐδεμία δογματικὴ διδασκαλία δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ ἐφόσον δὲν στηρίζεται δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ ἐπὶ τῆς ἁγίας Γραφῆς.

γ'. Δέον νὰ γίνηται σαφὴς διάκρισις μεταξὺ ἱερᾶς παραδόσεως, ἣτις εἶναι ὅ,τι πάντοτε, ὑπὸ πάντων καὶ πανταχοῦ ἐπιστεύθη, καὶ μεταγενεστέρων παραδόσεων.

δ'. Ἐξήρθη ἡ ἀναγκαιότης τῆς ἐπιστημονικῆς κριτικῆς, ἐξ ἧς οὐδὲν ἔχει νὰ φοβηθῆ ἢ ἐκκλησία.

ε'. Ἡ ἀυθεντία τῆς ἁγίας Γραφῆς περιορίζεται εἰς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς ἀληθείας καὶ δὲν δύναται νὰ δεσμεύῃ τὴν προόδον τῆς ἐπιστήμης, ἣν δὲν ἀφορᾷ τὸ περιεχόμενον αὐτῆς.

ς'. Ἡ ἐκκλησία δέον νὰ δεῖξῃ ζωηρότερον ἐνδιαφέρον διὰ τὰ σύγχρονα κοινωνικὰ προβλήματα.

ζ'. Τὰ τῆς λατρείας δέον νὰ διαρρυθμισθοῦν ἐπὶ τὸ συντομώτερον, λαμβανόμενων ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν συγχρόνων συνθηκῶν, ἀναθεωρουμένου καὶ τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου τῶν λειτουργικῶν βιβλίων.

η'. Εἶναι ἀνάγκη κωδικοποιήσεως τῶν ἱερῶν κανόνων, ιδρύσεως διορθοδόξου θεολογικοῦ περιοδικοῦ καὶ ἀμοιβαίας ἀνταλλαγῆς καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν.

θ'. Τῆς συγκλήσεως οἰκουμενικῆς συνόδου δέον νὰ προηγηθῆ περίοδος μελέτης, εἰλικρινοῦς συζητήσεως καὶ διαφωτίσεως.

Καίτοι βεβαίως διὰ τῶν συνεδρίων δὲν λύονται ἀλλὰ μᾶλλον τίθενται ζητήματα, οὐδένα λανθάνει ἢ σπουδαιότης τοῦ συγκληθέντος συνεδρίου, καθ' ὃ ἡκού-

σθησαν γινῶμαι, αἵτινες ἐπικρατοῦσαι θὰ συνέβαλλον σπουδαίως εἰς ἀνακαίνισιν τῶν τῆς ἐκκλησίας μας.

Εἰς τὸν κ. Ἀλιβιζᾶτον διὰ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν καλὴν ὀργάνωσιν τοῦ συνεδρίου, ὡς καὶ τὴν τόσον εὐπρόσωπον ἐμφάνισιν τοῦ προκειμένου τόμου ὀφείλεται δίκαιος ἔπαινος.

γ) *Die orthodoxe Kirche auf dem Balkan und in Vorderasien* (συλλογὴ Ekklesia, 8^{ον}, σ. 160, Leipzig 1939).

Ὁ Γερμανὸς καὶ ἐν Ζυρίχῃ νῦν διατρίβων διαπρεπὴς πανεπιστημιακὸς καθηγητὴς κ. Friedrich Siegmund-Schultze, δικαίως φρονῶν ὅτι τὸ καλύτερον μέσον τῆς κατανοήσεως καὶ συνεννοήσεως τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας εἶναι ἡ ἀμοιβαία ἀκριβὴς γινῶσις τῶν κατ' αὐτάς, εἶχεν ἀπὸ ἐτῶν τὴν εὐτυχῆ ἔμπνευσιν νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἔκδοσιν συλλογικοῦ ἔργου, ὑπὸ τὸν τίτλον Ekklesia, εἰς τὰ τεύχη τοῦ ὁποίου ἐκτίθεται ἡ ἱστορία, ἡ διδασκαλία καὶ ἡ ζωὴ καθόλου μιᾶς ἐκάστης τῶν κατὰ τόπον ἐκκλησιῶν. Ὁ δέκατος τόμος τοῦ συλλογικοῦ τούτου ἔργου ἀφιερουῖται εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν. Ἐν προλόγῳ ὁ κ. Schultze ἐξαίρει τὴν σημασίαν τῆς ἐκκλησίας μας καὶ ἐκφράζει τὴν χαρὰν του, διότι, ὡς λέγει, «ἰθύνουσαι προσωπικότητες τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας καὶ ἐκκλησίας συνειργάσθησαν εἰς τὸν τόμον αὐτόν», δι' οὗ θὰ ἐπιτευχθῇ ὀρθοτέρα ἀντίληψις τῶν κατ' αὐτήν. Ὑστερον ἔπακολουθεῖ ἡ σειρὰ τῶν μονογραφιῶν ὁ ἀείμνηστος ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρυσόστομος ἔγραψε περὶ τῶν κυρίων σημείων τῆς ἱστορίας τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας· ὁ ὑποφαινόμενος περὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησιαστικῆς φιλολογίας· ὁ καθηγητὴς κ. Δυοβουνιώτης περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ἐκκλησίας μας· ὁ καθηγητὴς κ. Ἀλιβιζᾶτος περὶ τοῦ κανονικοῦ δικαίου καὶ τῆς λατρείας αὐτῆς· ὁ καθηγητὴς κ. Στεφανίδης περὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου· ὁ μητροπολίτης Θυατείρων κ. Γερμανὸς περὶ τῶν σχέσεων τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας πρὸς τὰς λοιπὰς.

Εἶναι προφανὴς ἡ σημασία τῆς ἐκδόσεως τοῦ τόμου τούτου, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ ἔχουν ἐγκύρους καὶ ἀσφαλεῖς πληροφορίας περὶ τῆς ἐκκλησίας μας, ἀποφεύγοντες ἀμφιβόλου κύρους πηγὰς, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηριζόμενοι τινες παρεξήγησαν καὶ κακῶς ἀντελήφθησαν καὶ παρέστησαν τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῆς. Τὸ ἔργον αὐτὸ θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἐὰν ἐξεδίδετο καὶ ἑλληνιστί, παρεχομένου οὕτως εἰς τὸ μεμορφωμένον ἑλληνικὸν κοινὸν εὐσυνόπτου ἐγκειριδίῳ περὶ τῆς ἱστορίας, τῶν ἀρχῶν καὶ τῆς ζωῆς τῆς ἐκκλησίας μας. Εἰς τὸν κ. Schultze, σχόντα τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ ἔργου τούτου καὶ ἐκτελέσαντα αὐτὸ μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ πληρότητος, ὀφείλονται πολλὰ χάριτες.

δ) *Τὸ κῦρος τῶν ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν* (ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» 1939, Ἀθῆναι 1939, 8^{ον}, σ. 132).

Πρὸ τινος χρόνου ὁ πριμαῖτος τῆς ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας καὶ ἀρχιεπίσκοπος Κανταουρίας παρεκάλει δι' ἐπιστολῆς του τὸν ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν ἀείμνηστον Χρυσόστομον ἵνα ἡ ἱερὰ σύνοδος τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀποφανθῇ ἀπὸ δογματικῆς καὶ κανονικῆς ἀπόψεως περὶ τοῦ κύρους τῶν ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν. Ἡ ἱερὰ σύνοδος ἵνα διαφωτισθῇ πλήρως περὶ τοῦ θέματος, πρὶν ἢ προβῇ εἰς συζήτησιν αὐτοῦ, παρεκάλει τὴν θεολογικὴν σχολὴν τοῦ πανεπιστημίου Ἀθηνῶν νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα καὶ ὑποβάλλῃ τὸ πόρισμά της. Ἐν τῷ τόμῳ τούτῳ περιέχονται τὰ εἰς τὴν σχολὴν ὑποβληθέντα σχετικὰ ὑπομνήματα τῶν καθηγητῶν κ.κ. Ἀλιβιζάτου, Μπαλάνου καὶ Μπρατσιώτου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἡ σχολὴ ὁμοφώνως ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία μόνον κατ' οἰκονομίαν, ἐφόσον ἤθελε θεωρήσῃ προέπον καὶ σκόπιμον, μετ' ἐπισταμένην ἐκάστοτε ἔρευναν τῶν εἰδικῶν συνθηκῶν, δύναται νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν χειροτονίαν προσερχομένου εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν Ἀγγλικανοῦ. Ἐν τῷ ὑπομνήματί μου τονίζω ὅτι ἡ κατ' οἰκονομίαν ἀποδοχὴ δύναται νὰ ἐφαρμόζεται διὰ πάντα Χριστιανὸν ἐξ οἰασδήποτε ἐκκλησίας προσερχόμενον καὶ ὅτι ὡς πρῶτον βῆμα ἐπισήμου ἀναγνωρίσεως τῶν ἑτεροδόξων ἐκκλησιῶν ὡς χριστιανικῶν θὰ ἦτο νὰ ἐπιτρέπεται ἡ τέλεσις κηδείας ὑπὸ ἀλλοδόξων ἱερέων εἰς μέρη ὅπου ἔλλείπουν ὁμόδοξοι ἱερεῖς.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ. — De la gamme tempérée et sur une gamme diatonique équivalente possédant des intervalles rationnels,* par Const. Maltézos.

INTRODUCTION. — On sait que la gamme diatonique naturelle possède, en plus de sept tons et hémitons, les dièses et les bémols correspondants, soit en tout 21 sons (v. le Tableau I). Il est possible de rendre tous ces sons par le chant et les instruments à archet, tel le violon; au contraire, ceci n'est pas possible par les instruments à sons fixes, tels le piano, l'orgue, la cithare, la mandoline.

Ces difficultés ont amené à considérer la gamme tempérée actuelle, à laquelle l'octave est divisée en douze hémitons, tous égaux à $\sqrt[12]{2} = 1,05946$

* ΚΩΝΣΤ. ΜΑΛΤΕΖΟΥ. — Περί τῆς συγκεκριμένης κλίμακος καὶ τῆς ἰσοδυναμοῦ κλίμακος ρητῶν μουσικῶν διαστημάτων.